

Canım İzmir 1

– Şenol Durmuş · 06 Mart 2014

Aç süründüğüm günlerden bir gün yani iki ay öncesi ortanca kardeşimden bir telefon gelmişti. Yıllardır bana olan öfkesi nedeniyle beni arayıp sormayan kardeşim nihayet aramıştı. “Bak sana son bir şans daha veriyorum, İzmir’e git, Seferihisar’daki fabrikaya kadar. Orada hem işleri öğren, hem de takip et, durmadan hırsızları yazıyorsun, bir de git şu fabrikayı soyanları gör bakalım.” diyordu. Tam cevap verecektim ki telefon suratıma kapandı. Biraz sert ve otoriter yapısı vardı kardeşimin. İnsanların konuşması en nefret ettiği şeydir her zaman. Bu toplumun boşa konuştuğunu çok iyi bildiği için de önemli bir şey olmadıktan sonra hiç kimseyle bir kelime dahi konuşmazdı. Övünmek gibi olmasın ama kardeşim durumu biraz iyidir. Binlerce dönüm arazisi, birkaç tane fabrikası vardır. Arada sırada da benim aç karnımı doyurur. Eh dedim madem bir görev verilmiş, yapılması gerekiyor, acele et koçum derken İzmir otobüsünde çoktan yerimi almıştım. Yolculuk İzmir otogarı, Seferihisar yolu derken fabrikanın kapısına geldim. Yaşar Kemal’in beyin kanaması geçirten tasvirleri ile okuyucuyu sıkmak istemiyorum. Hava, yol durumu manzaralarına girmiyorum. Adı üstünde İzmir işte, herkes bilir. Ama Seferihisar ilçesinin yemyeşil ağaçları, mandalina bahçeleri, doğası, denizi ile gerçekten harika bir yer olarak gördüm. Fabrikanın kapısındaki bekçiyle göz göze geldiğimde bana adeta hırlarcasına bakmıştı. “Lütfen sakın olun, ben yabancı birisi değilim, içinizden biriyim“ diye takıldım ama ilk hırsızla da tanışma fırsatını bulmuştum. Hırlama sesleri üzerine İşletme müdürü koşar adım geldi yanımıza. “Dur karabaş, pardon kara Sabri neler oluyor?” derken konuştum. İkisi de şok geçirdi. “Demek öyle Arif beyin kardeşisiniz” diyen bir tıslama sesleri çıktı. “Evet aynen öyle hani derler ya tencere yuvarlanmış kapağını bulmuş gibi işte öyle bir şey” dedim. Müdürle beraber fabrikanın içine girdik. Yüzlerce kadın, erkek, makinalar da paketleme işlemi yapıyordu. Birkaç kamyon ve tır ise yüklenecek paletleri son sürat alarak kaçıyor. Adeta arı kovanı gibi çalışan bir yerdi ama alındığı günden beri zarar etmekten kurtulmamıştı. İdare binasına girdiğimizde tam not verdim. İşte tipik bir fabrika dedim. Becerilmeyi bekleyen iki sekreter, bekçi, müdür, muhasebecisi, ustası, şoförleri, işçileriyle tam bir hırsızlar çetesi sürüsü dedim. İlk günler sistemi çözmek için biraz uğraştım. Ama bu çabayı bile sarf etmeye gerek kalmadı. Çünkü onlar yanıma geliyordu. Toplum, örf, adet ve geleneklerimizin, ananelerimizin en sarsılmaz mayası olan ihbar ve dedikodu mekanizması çoktan harekete geçmişti. Hemen her gün en alt kademesinden en üst kademesine kadar çalışanlardan biri gelip bana dert yanıyordu. Bu fabrikanın bu halde olmasının sorumlusu güya “o” idi. Ama “o” da öbür “o” diyordu. Ortalık bir “o” sorunu vardı. Kimdi “o” ? Kimdi bu zavallı fabrikayı bu hale getiren “o”? Sorundan ziyade kimin ayağı kokuyor, kimin donunda bir karış kim var, kim kimi becermiş gibi kişisel sorunlar sahneye çıkıyordu. Sinirimden saçlarımı yoluyordum. “Yeter Allahın belası çenesi düşük adamlar” diye haykırdım. Bir gün de onları sertçe ikaz ettim. Ulan hayatım boyunca İstanbul’u dinlemekten helak oldum gittim, bir de araya İzmir’i sıkıştırmanın lan. diye bağırdım.. Fabrikadan ziyade o sorunun şehir merkezinden başlayarak bu ilçeye kadar yayıldığını fark ettim. Esnaflar bir numaralı hain ve soyguncuydu. Kalitesi düşük, bozuk malzemeler ile pahalı satmaları bir tarafa, müşterileri zehirlemeleri bir öbür yana, yetmezmiş gibi üstelik kendilerini kasmaları ve çok

önemli bir insanmışlar gibi davranış hareketleri insanı çileden çıkartan unsurlardı.. Keza mandalina bahçelerinin sahipleri de onlardan daha beter çıkmıştı. Büyük düşünürün dediği gibi: “Yan gelip yatarak para kazanılmazdı.” Şehrin altyapısı bozuktu ama aç gözler ondan daha beter bozuktu. Belediyesi seksenli yılların İstanbul’undan farksızdı ve hiç kimse gülmüyordu. Eğer bir yerde gülünmüyorsa o yerde bir insan arızası söz konusuydu. Yeniden ulu Türk büyüğü düşünürün bu yer için söylediği söyler aklıma geldi. “Gavur” diyordu. Onu ilk defa takdir ettim. Keretse gibi boyu, gaz tenekesini aratmayan o koca kafasının içinde az da olsa düşünebilen bir et parçası varmış diye düşündüm. Burası böyleydi, artık iyice emin olduktan sonra tüm öfkemle sorumlu ustalar, şeflerle bir toplantı yaptık. İki aylık geçen süredeki ilişkilerde çalışanlar ile gayet sevecen ve samimi sohbetlerin hatırıyla da şakayla karışık onlara seslendim. “Arkadaşlar belki inanmazsınız ama ben de bir hırsızdım. Çevremde birçok hırsız arkadaşım da var. Hele Roman mahallesindekileri bir görseniz çok sevimlidirler. Hırsızlardır ama bir o kadar da onurlu insanlardır. Bu işi de hakkıyla yaparlar. Örneğin bir iş yeri bir kez soyulur. İkinci defa oraya girilmemesi için diğer hırsızlara da meslek adabı olarak haber verilir. Bu yüzden İstanbul’daki bütün iş yerleri ve evler bir kez soyulmuştur. Sizden ricam onları bir düşünün. Benim de sığındığım son liman sayılır bu fabrika, ona göre. Düşünün ki hırsızların birleşerek topyekün bir işyerine girdiğini bir düşünün. Düşünün o yer ne olur, talan olur değil mi? İş yerinden geriye bir şey kalır mı? Lütfen bunu önemle düşünün.” dedim. Hepsi birden gülmeye başladı. Bazılarının gözlerinden yaş boşalıyordu. Alkışlar sloganlar başladı. “Çok iyisin, helal olsun, tebrikler, tebrikler patron” sesleri duyuldu. “Pes” dedim, bu kadar olur. Burada, bu insanlarda bir yüzde astar arama düşüncesi bile çok lükstü. Kardeşime hemen faks çektim. “Sevgili kardeşim arzun üzerine bir değerlendirme ve tespit çalışmasında bulundum. Soygun öncelikle şehir merkezden başlayarak bizim fabrikanın içine kadar sızıyor. Bütün mesele yine o hain köylüde. Esnafın başta olmak üzere semtler de bir alışveriş gezisi de yaptım. Üretici ve tüketici ilişkisini iyice gözlemladım. Üretici hırsız, tüketici soyulan oluyor. Hırsız ve soyulan arasındaki huzur ve güveni de devlet denilen o maydonoz sistem sağlıyor. Devlet asırlardan beri varlığını bu ikiliye borçluymuş. Ve bu sistem bu üçlü ortaklık sayesinde sayesinde Viyana kapılarına kadar gidilmiş, akabinde geri dönmüştür. Bu yörenin üreticileri de acımasızlık da diğer bölgeleri aratmaz. Bilakis düşünceme göre onları sollamıştır diyebilirim. Yunanlıların burada son sürat denize dökülmesinin sırrı da zengin mandalina ağaçlarıdır. Yani ortaya yağma, talan ve vatan denklemi sahneye çıkıyor. Çıkardığım sonuç ve çözüme göre bu fabrikanın kurtuluşu için acilen yeni bir Yunan işgaline ihtiyacımız olduğu gerçeğidir. Üstelik hemde çok acilen diyebilirim. Saygılarımla arz ederim...” Gönderdiğim fakstan sonra iki ay süren bir yorgunluk ve çalışma ıstırabından dinlenme aşamasına geçtiğim o gün yani yılbaşı günü öğle saatlerinde İstanbul’a gelen telefon ile ayağa kalktım. “Allahını seversen gel, seni bekliyoruz, yılbaşı yine geldi. Ortalık cıvı cıvı. Yemek, içmek, becermek, her şey ne ararsan sürüsüyle var. Üstelik bedava. Herkes seni bekliyor, ona göre çabuk ol.” diyordu bir ses. Düşündüm... “Biraz kafa dağıtmak, gezmek, arkadaşlar ve haliyle İstanbul fikri cazipti” Hemen muhasebeye indim. En küçük kardeşimiz gazetecilik mezunuydu ama bu hırsızlar yüzünden muhasebeci olmuştu. “Harun ben İstanbul’a gidiyorum yılbaşında orada takılacağım bana biraz para ver kasadan.” dedim. Kardeşim şaşırıldı. “Abi inan kasada para yok. Sadece elli lira var.” diyordu. Korkunç bir sinir buhranı beni sarmıştı. Halimi gören kardeşim paniğe kapılmıştı. Tüm hırsımla konuşuyordum. “Ne diyon lan sen hiç mi para yok? Dün Makedonya’dan

gelen paralar ne oldu?" diye sorduğumda Harun adeta ağlamamak için direniyordu. "Abi valla gelen para anında gidiyor." Derken bizim müdür içeri girdi. "Ne iş he müdür kasa yine tam takır, kuru bakır. Ulan pırasa misali doğramışsınız çekleri şimdi ortalıkta para yok ben nasıl gideceğim?" derken müdür de korktu. "Sorma bizde bir aydır maaş alamadık. İşçiler arasında hırıltı sesleri iyice yükseliyor. Korkarım yakında gemimizde oluşacak küçük çaplı bir isyanın kokusunu aldım. Madem öyle acil gitmen lazım bari gideyim eniştem kasap Osman'dan üç yüz lira borç alayım, sen sonra ödersin ona diyordu. Arabaya binip son sürat gitmesi üç yüz lira tekrar geri gelmesi için on dakika yetmişti. Fabrikanın arabasıyla otogara giderken içimden sayısız küfürler birbirini takip etti. Aksine bizim şoförün yüz ifadesi de çok mutluydu. Bir otobüs kamyon kazasını artık hak ettiğimi düşünüyordu. Sürekli "Ön sıradan bilet al, hem manzarayı izlersin" diyordu... 1.Bölüm Sonu.